

REMISSYTTRANDE

Diarienummer S2025/00922

Per e-post:

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.hc@regeringskansliet.se

Socialdepartementet

Stockholm 2024-08-12

Yttrande över delbetänkande Stärkt pandemiberedskap (SOU 2025:48)

Svenska Resebranschföreningen (SRF) representerar resebyråer, researrangörer och andra resebolag. Vi har idag ca 300 medlemsföretag vilket motsvarar ca 85 % av omsättningen i branschen. År 2024, omsatte medlemsföretagen ca 60 miljarder kronor och sysselsatte ca 7 500 anställda.

SRF:s medlemmar utgörs av företag som marknadsför och säljer eller förmedlar biljetter med olika transportörer antingen som enskilda tjänster eller kombinerade med andra resetjänster som en del av en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang.

SRF har ombetts att som remissinstans lämna synpunkter på delbetänkandet vilket vi välkomnar. Resebranschen var kanske den sektorn som drabbades värst av pandemin vilket gör att vi finner detta ytterst angeläget och lämnar därför följande synpunkter.

Allmänt

Covid-pandemin som slog till med full kraft under första kvartalet 2020 utvecklade sig till den värsta krisen för den globala reseindustrin någonsin. Ingen kunde förutse omfattningen eller längden på hur lång tid pandemin skulle pågå. Ingen i reseindustrin, eller för den delen samhället i stort, var förbered på detta vilket naturligtvis resulterade rutiner och handlingsplaner för att hantera situationen saknades. För Sverige blev detta mest uppenbart inom äldreomsorgen med kända konsekvenser. För resebranschen blev den största utmaningen återbetalningen av inställda resor följt av ett i praktiken näringsförbud.

Sveriges olika åtgärder för att minska smittspridning var i en internationell jämförelse mer liberala och mindre restriktiva. Vi kan i dag konstatera att trots detta drabbades inte Sverige värre av pandemin än andra länder i Europa. Snarare tvärtom, överdödligheten under pandemiåren var bland den lägsta även jämfört med våra nordiska grannländer. Med detta sagt ser vi att många åtgärder, som

begränsningar av alkoholförsäljning och kortare öppettider för restauranger mer tjänade som symbolpolitik än verkningsfulla metoder för att minska smittspridning.

Där Sverige dock inte var så framgångsrik var det branschspecifika stödet till resebolagen. Där var till exempel Danmark mycket snabbare i att besluta om åtgärder som skulle underlätta återbetalning av inställda resor.

Sammanfattande synpunkter

Vi kan konstatera att flertalet av reserestriktionerna kanske var initialt något effektiva men otillräckliga för att stoppa en global spridning. Vi ställer oss därför tveksamma till att inskränkningarna i fri- och rättigheter samt kostnaderna detta medför är försvarligt. Vidare ser vi att screening vid in- och utresa inte haft önskad effekt på grund av låg känslighet för att identifiera smittade resenärer.

Vad gäller restriktioner för restaurang- och serveringsverksamhet ser vi att man bör ta hänsyn till de negativa konsekvenserna som drabbar besöksnäringen. Avstånd mellan bord kanske har viss effekt på smittspridning medan begränsade öppettider eller inskränkningar i servering av alkohol med största sannolikhet saknar betydelse.

Vid en ny pandemi är det av yttersta vikt att regeringen skyndsamt riktar olika former av stöd till de mest drabbade branscherna. Konsumentlagstiftningen inom resesektorn, inte minst när det gäller paketresor, ger ett långtgående konsumentskydd vilket ställer omedelbara krav på resebolag som måste hanteras utan dröjsmål.

Slutligen vill SRF starkt rekommendera att regeringen utvecklar pandemiplaner tillsammans med reseindustrin för att på så sätt vara bättre förbered vid nästa pandemi. I detta sammanhang kan vi dra paralleller till tsunamikatastrofen 2004. Lärdomen efter denna har lett till ett tät samarbete mellan resebranschen och utrikesdepartementet för att kunna möta liknande kriser.

Vi står till ert förfogande om ni har några frågor eller om ni behöver förtydligande i någon del.

Stockholm som ovan

Didrik von Seth
Generalsekreterare
didrik.vonseth@srf-org.se